Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 7. oktobra 2019*

„Predhodno odločanje – Socialna politika – Člen 119 Pogodbe ES (po spremembi postal člen 141 ES) – Delavci in delavke – Enako plačilo – Zasebni poklicni pokojninski načrt – Običajna upokojitvena starost, ki se razlikuje glede na spol – Datum sprejetja ukrepov za ponovno vzpostavitev enakega obravnavanja – Retroaktivno poenotenje te starosti na ravni starosti oseb, ki so bile pred tem v manj ugodnem položaju“

V zadevi C-171/18,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (pritožbeno sodišče (Anglija in Wales) (civilni oddelek), Združeno kraljestvo)) z odločbo z dne 16. februarja 2018, ki je na Sodišče prispela 5. marca 2018, v postopku

Safeway Ltd

proti

Andrewu Richardu Newtonu,

Safeway Pension Trustees Ltd,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik, R. Silva de Lapuerta, podpredsednica, A. Arabadjiev, predsednik senata, A. Prechal, predsednica senata, M. Vilaras, P. G. Xuereb, predsednika senata, L. S. Rossi, predsednica senata, A. Rosas, E. Juhász, M. Ilešič, J. Malenovský, T. von Danwitz (poročevalec), in N. Piçarra, sodniki,

generalni pravobranilec: E. Tanchev,

sodna tajnica: V. Giacobbo-Peyronnel, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 4. februarja 2019,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za Safeway Ltd B. Green, S. Allen, D. Pannick, QC, R. Mehta, barrister, T. Green in J. Heap, solicitors,

– za A. R. Newtona A. Short, QC, C. Bell in M. Uberoi, barristers, ter C. Rowland-Frank in J. H. C. Briggs, solicitors,

* Jezik postopka: angleščina.

– za Safeway Pension Trustees Ltd D. Murphy in E. King, solicitors, ter D. Grant, barrister,

– za Evropsko komisijo A. Szmytkowska in L. Flynn, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 28. marca 2019

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 119 Pogodbe ES (po spremembi postal člen 141 ES).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo Safeway Ltd na eni strani ter Andrewom Richardom Newtonom in družbo Safeway Pension Trustees Ltd na drugi v zvezi s poenotenjem pokojninskih dajatev članic in članov pokojninskega načrta, ki ga upravlja družba Safeway Pension Trustees.

Pravni okvir

3 Načelo enakega plačila za moške in ženske, ki je zdaj potrjeno v členu 157 PDEU, je bilo v času dejanskega stanja v postopku v glavni stvari določeno v členu 119 Pogodbe ES.

4 Ta je določal:

„Vsaka država članica med prvo fazo zagotovi, nato pa ohranja uporabo načela enakega plačila za enako delo za moške in ženske.

V tem členu ‚plačilo' pomeni običajno osnovno ali minimalno mezdo ali plačo ter kakršne koli druge prejemke v denarju ali v naravi, ki jih delavec prejme iz naslova zaposlitve neposredno ali posredno od svojega delodajalca.

Enako plačilo brez diskriminacije glede na spol pomeni:

(a) da se plačilo za enako delo po akordnih postavkah izračuna na podlagi enakih merskih enot;

(b) da je plačilo za delo po urnih postavkah enako za enako delovno mesto."

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

5 Pokojninski načrt iz postopka v glavni stvari je bil ustanovljen v obliki trusta s strani družbe Safeway leta 1978. Klavzula 19 ustanovitvenega akta tega pokojninskega načrta (v nadaljevanju: klavzula o spremembi) v bistvu omogoča, da se od datuma pisnega obvestila članom navedeni pokojninski načrt z aktom trusta retroaktivno spremeni, vključno z vrednostjo dajatev. Ta klavzula določa:

„Matična družba lahko s soglasjem skrbnikov (‚*trustees*') kadar koli in po potrebi z aktom o dopolnitvi (‚*supplemental deed*'), ki ga podpišejo matična družba in skrbniki, spremeni pooblastila skrbniškega sklada in določbe pokojninskega načrta oziroma jih dopolni, vključno s tem ustanovitvenim aktom navedenega načrta (‚*Trust Deed*') in njegovimi pravili (‚*Rules*') ter vsemi akti in drugimi pisnimi listinami, ki dopolnjujejo ta ustanovitveni akt in akte, določene v drugi prilogi k temu aktu, pri čemer lahko izvaja taka pooblastila tako, da učinkujejo od datuma, navedenega v aktu o dopolnitvi, ki je lahko

datum sklenitve zadevnega akta ali datum predhodnega pisnega obvestila članom o spremembi ali dopolnitvi ali datum v katerem koli razumnem času pred datumom tega akta ali po njem, s katerim sprememba ali dopolnitev začne učinkovati retroaktivno ali za naprej, odvisno od primera.“

6 S pokojninskim načrtom iz postopka v glavni stvari je bila sprva določena različna običajna upokojitvena starost (v nadaljevanju: OUS) za moške in ženske, in sicer 65 let za prvonavedene in 60 let za drugonavedene, vendar je Sodišče v sodbi z dne 17. maja 1990, Barber (C-262/88, EU:C:1990:209), v bistvu razsodilo, da določitev različne OUS glede na spol pomeni diskriminacijo, ki je prepovedana s členom 119 Pogodbe ES. Družbi Safeway in Safeway Pension Trustees sta po tej sodbi z obvestiloma z dne 1. septembra 1991 in 1. decembra 1991 (v nadaljevanju: obvestili iz leta 1991) člane pokojninskega načrta pisno obvestili, da bo ta spremenjen z učinkom od 1. decembra 1991, in sicer tako, da bo uvedena OUS 65 let za vse člane. Akt trusta o spremembi navedenega načrta je bil sprejet 2. maja 1996, s čimer je bila OUS določena na 65 let z učinkom od 1. decembra 1991.

7 Vprašanje skladnosti retroaktivne spremembe pokojninskega načrta iz postopka v glavni stvari s pravom Unije je bilo postavljeno leta 2009, zato je družba Safeway začela postopek v glavni stvari, s katerim je predlagala, naj se ugotovi, da je bila OUS 65 let veljavno uvedena s 1. decembrom 1991. V okviru tega postopka je bil A. R. Newton imenovan za zastopanje članov.

8 High Court of Justice (England Wales), Chancery Division (višje sodišče (Anglija in Wales), premoženjski oddelek, Združeno kraljestvo) je s sodbo z dne 29. februarja 2016 ugotovilo, da je retroaktivna sprememba pokojninskega načrta iz postopka v glavni stvari v nasprotju s členom 119 Pogodbe ES in da je zato treba pokojninske pravice članov za obdobje od 1. decembra 1991 do 2. maja 1996 izračunati na podlagi enotne OUS 60 let.

9 Predložitveno sodišče, pri katerem je družba Safeway vložila pritožbo zoper to sodbo, meni, da v skladu z nacionalnim pravom s samima obvestiloma iz leta 1991 ni bilo mogoče veljavno spremeniti pokojninskega načrta iz postopka v glavni stvari in da je edina veljavna sprememba tista, ki izhaja iz akta trusta z dne 2. maja 1996.

10 Vendar to sodišče navaja, da je na podlagi tega nacionalnega prava posledica klavzule o spremembi in obvestil iz leta 1991 to, da je v pravice, ki so jih člani pridobili za obdobje od 1. decembra 1991 do 2. maja 1996, „mogoče posegati“ (*defeasible*), tako da so bile te pravice pozneje kadar koli lahko retroaktivno zmanjšane. Navedeno sodišče zato – čeprav je bilo v skladu z nacionalnim pravom z aktom trusta z dne 2. maja 1996 mogoče veljavno povišati OUS za ženske na 65 let in jo za moške za to obdobje ohraniti v tej višini – sprašuje, ali je taka rešitev v skladu s členom 119 Pogodbe ES, kot ga razlaga Sodišče.

11 V teh okoliščinah je Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (pritožbeno sodišče (Anglija in Wales) (civilni oddelek), Združeno kraljestvo) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Če se s pravili pokojninskega načrta v skladu z nacionalnim pravom na podlagi spremembe ustanovitvenega akta podeli pooblastilo za retroaktivno znižanje vrednosti pridobljenih pokojninskih pravic moških in žensk za obdobje od datuma pisnega obvestila o načrtovanih spremembah pokojninskega načrta do datuma, ko je bil ustanovitveni akt dejansko spremenjen, ali člen 157 [PDEU] (prej in v času dejanskega stanja člen 119 [Pogodbe ES]) zahteva, da se pridobljene pokojninske pravice teh moških in žensk v tem obdobju obravnavajo kot pravice, v katere se ne sme posegati, tako da so njihove pokojninske pravice zaščitene pred retroaktivnim znižanjem na podlagi pooblastila, podeljenega v skladu z nacionalnim pravom?“

Vprašanje za predhodno odločanje

12 Najprej je treba poudariti, kot izhaja iz predložitvene odločbe, da se spor o glavni stvari nanaša le na pokojninske pravice, ki so jih člani pokojninskega načrta iz postopka v glavni stvari pridobili v obdobju od 1. decembra 1991 do 2. maja 1996. V teh okoliščinah je treba postavljeno vprašanje preučiti glede na člen 119 Pogodbe ES, ki je veljal v tem obdobju.

13 Predložitveno sodišče z vprašanjem za predhodno odločanje v bistvu sprašuje, ali je treba člen 119 Pogodbe ES razlagati tako, da nasprotuje temu, da bi pokojninski načrt za odpravo diskriminacije, ki je v nasprotju s to določbo in ki je posledica določitve različne OUS glede na spol, sprejel ukrep, s katerim se za obdobje od obvestila do sprejetja tega ukrepa OUS članov tega načrta z učinkom za nazaj poenoti na ravni UOS skupine oseb, ki je bila predhodno manj ugodno obravnavana, če je tak ukrep dovoljen z nacionalnim pravom in ustanovitvenim aktom tega pokojninskega načrta.

14 Da bi lahko odgovorili na to vprašanje, je treba opozoriti, da je Sodišče v sodbi z dne 17. maja 1990, Barber (C-262/88, EU:C:1990:209), v bistvu presodilo, da določitev različne OUS glede na spol za pokojnine, ki se izplačujejo po pokojninskem načrtu, pomeni diskriminacijo, ki je prepovedana s členom 119 Pogodbe ES.

15 Sodišče se je prav tako izreklo o posledicah ugotovitve take diskriminacije, zlasti v sodbah z dne 28. septembra 1994, Coloroll Pension Trustees (C-200/91, EU:C:1994:348), z dne 28. septembra 1994, Avdel Systems (C-408/92, EU:C:1994:349), in z dne 28. septembra 1994, van den Akker (C-28/93, EU:C:1994:351). Kot je razvidno iz te sodne prakse, se te posledice razlikujejo glede na zadevna obdobja zaposlitve.

16 Prvič, glede obdobij zaposlitve pred dnevom razglasitve sodbe Barber (C-262/88, EU:C:1990:209), to je pred 17. majem 1990, pokojninski načrti niso zavezani uporabiti enotne OUS, saj je Sodišče učinke te sodbe časovno omejilo z izključitvijo uporabe člena 119 Pogodbe ES za pokojninske dajatve, dolgovane na podlagi navedenih obdobij (glej v tem smislu sodbe z dne 28. septembra 1994, Coloroll Pension Trustees, C-200/91, EU:C:1994:348, točka 34; z dne 28. septembra 1994, Avdel Systems, C-408/92, EU:C:1994:349, točka 19, in z dne 28. septembra 1994, van den Akker, C-28/93, EU:C:1994:351, točka 12).

17 Drugič, glede obdobij zaposlitve od 17. maja 1990 do trenutka, ko je bil v okviru zadevnega pokojninskega načrta sprejet ukrep, s katerimi se zagotovi enako obravnavanje, je treba osebam iz manj ugodno obravnavane skupine zagotoviti enake ugodnosti kot osebam iz privilegirane skupine, saj te ugodnosti – ker ni ustreznega izvajanja člena 119 Pogodbe ES v nacionalnem pravu – ostajajo edini veljavni referenčni sistem (glej v tem smislu sodbe z dne 28. septembra 1994, Coloroll Pension Trustees, C-200/91, EU:C:1994:348, točki 31 in 32; z dne 28. septembra 1994, Avdel Systems, C-408/92, EU:C:1994:349, točki 16 in 17, ter z dne 28. septembra 1994, van den Akker, C-28/93, EU:C:1994:351, točki 16 in 17).

18 Tretjič, v zvezi z obdobji zaposlitve, dopolnjenimi po tem, ko zadevni pokojninski načrt sprejme ukrepe za ponovno vzpostavitev enakega obravnavanja, člen 119 Pogodbe ES ne nasprotuje temu, da se prednosti oseb, ki so bile predhodno privilegirane, zmanjšajo na raven prednosti oseb, ki so bile predhodno v manj ugodnem položaju, saj ta določba zahteva le, da delavci in delavke prejemajo enako plačilo za enako delo, ne da bi bila določena posebna raven (glej v tem smislu sodbe z dne 28. septembra 1994, Coloroll Pension Trustees, C-200/91, EU:C:1994:348, točka 33; z dne 28. septembra 1994, Avdel Systems, C-408/92, EU:C:1994:349, točka 21, in z dne 28. septembra 1994, van den Akker, C-28/93, EU:C:1994:351, točka 19).

19 V obravnavanem primeru se spor o glavni stvari nanaša le na vprašanje, ali je treba pokojninske pravice članov pokojninskega načrta iz postopka v glavni stvari, ki se nanašajo na obdobje od 1. decembra 1991 do 2. maja 1996, izračunati na podlagi enotne OUS 60 ali 65 let. V tem okviru se predložitveno sodišče

v bistvu sprašuje, ali je bilo glede na sodno prakso, navedeno v točki 17 te sodbe, mogoče z aktom trusta z dne 2. maja 1996 za to obdobje veljavno retroaktivno poenotiti OUS teh članov na ravni OUS oseb iz skupine, ki je bila predhodno manj ugodno obravnavana, in sicer moških delavcev.

20 V zvezi s tem je treba na prvem mestu poudariti, da ker se vprašanje za predhodno odločanje in obrazložitev predložitvene odločbe nanašata na poenotenje OUS članov pokojninskega načrta iz postopka v glavni stvari na ravni OUS oseb iz skupine, ki je bila predhodno manj ugodno obravnavana, izvedeno s tem aktom trusta z retroaktivnim učinkom od 1. decembra 1991, je treba to vprašanje razumeti tako, da temelji na premisi, da so bili ukrepi za ponovno vzpostavitev enakega obravnavanja sprejeti šele 2. maja 1996 z navedenim aktom trusta.

21 Družba Safeway in Komisija sta pred Sodiščem izpodbijali to premiso, pri čemer sta v bistvu zatrjevali, da je treba obvestili iz leta 1991 in upravljanje pokojninskega načrta iz postopka v glavni stvari na podlagi enotne OUS 65 let od 1. decembra 1991 šteti za ukrepe, s katerimi je bilo ponovno vzpostavljeno enako obravnavanje z učinkom od tega datuma dalje.

22 Čeprav mora načeloma predložitveno sodišče, ki je neposredno seznanjeno s sporom o glavni stvari in ki je edino pristojno za razlago nacionalnega prava, določiti datum, ko so bili sprejeti ukrepi za ponovno vzpostavitev enakega obravnavanja, morajo taki ukrepi kljub temu izpolnjevati zahteve prava Unije, tako da lahko Sodišče nacionalnemu sodišču poda ustrezne elemente za razlago tega prava (glej v tem smislu sodbi z dne 16. junija 2016, EURO 2004. Hungary, C-291/15, EU:C:2016:455, točka 36, in z dne 30. junija 2016, Ciup, C-288/14, neobjavljena, EU:C:2016:495, točka 33).

23 V zvezi s tem je treba opozoriti, da ima v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča člen 119 Pogodbe ES neposredne učinke, tako da za posameznike ustvarja pravice, ki jih morajo nacionalna sodišča zaščititi (glej v tem smislu sodbi z dne 8. aprila 1976, Defrenne, 43/75, EU:C:1976:56, točka 24, in z dne 28. septembra 1994, van den Akker, C-28/93, EU:C:1994:351, točka 21).

24 Glede na neposredni učinek člena 119 Pogodbe ES mora delodajalec po ugotovitvi diskriminacije to določbo takoj in v celoti izvajati, tako da za ukrepe, sprejete za ponovno vzpostavitev enakega obravnavanja, načeloma ne morejo veljati pogoji, zaradi katerih bi se diskriminacija ohranila, čeprav le prehodno (glej v tem smislu sodbo z dne 28. septembra 1994, Avdel Systems, C-408/92, EU:C:1994:349, točki 25 in 26).

25 Poleg tega je treba spoštovati tudi načelo pravne varnosti. To načelo, ki je še posebej strogo, kadar obstaja ureditev, ki ima lahko finančne posledice, zahteva, da se pravice, ki jih imajo posamezniki na podlagi prava Unije, izvajajo dovolj natančno, jasno in predvidljivo, da se zadevnim osebam omogoči, da se natančno seznanijo s svojimi pravicami in obveznostmi ter ukrepajo v skladu z njimi in se po potrebi na njih sklicujejo pred nacionalnimi sodišči. Uvedba navadne prakse, ki v razmerju do zadevnih oseb nima zavezujočih pravnih učinkov, ne izpolnjuje teh zahtev (glej v tem smislu sodbi z dne 2. decembra 2009, Aventis Pasteur, C-358/08, EU:C:2009:744, točka 47, in z dne 8. marca 2017, Euro Park Service, C-14/16, EU:C:2017:177, točke od 36 do 38, 40 in 42 ter navedena sodna praksa).

26 Ukrepi, sprejeti za odpravo diskriminacije, ki je v nasprotju s členom 119 Pogodbe ES, morajo tako izpolnjevati zahteve, navedene v točkah 24 in 25 te sodbe, da bi se lahko štelo, da je z njimi ponovno vzpostavljeno enako obravnavanje, ki se zahteva s to določbo.

27 V obravnavanem primeru pa je razvidno, da ukrepi pokojninskega načrta iz postopka v glavni stvari, ki so bili sprejeti pred sprejetjem akta trusta z dne 2. maja 1996, ne izpolnjujejo teh zahtev.

28 Kot je namreč razvidno iz predložitvene odločbe, je bil pokojninski načrt iz postopka v glavni stvari glede na nacionalno pravo veljavno spremenjen šele s sprejetjem tega akta trusta. V zvezi s tem je predložitveno sodišče v sodbi, izdani 5. oktobra 2017 v postopku v glavni stvari, presodilo, da besedilo

klavzule o spremembi dovoljuje le spremembe z aktom trusta in da nacionalno pravo nasprotuje razlagi te klavzule, s katero bi se odstopalo od tega besedila, glede na to, da je treba zaščititi upravičence navedenega pokojninskega načrta in jim omogočiti, da se seznanijo s svojimi pravicami.

29 Iz predložitvene odločbe je prav tako razvidno, da je edini pravni učinek klavzule o spremembi in obvestil iz leta 1991 to, da se odgovornim osebam pokojninskega načrta iz postopka v glavni stvari pridrži možnost, da s sprejetjem akta trusta v katerem koli poznejšem trenutku retroaktivno poenotijo OUS članov tega načrta na raven OUS moških.

30 Vendar za vzpostavitev take možnosti, ki jo je mogoče uporabiti v trenutku, ki je odvisen od diskrecijske odločitve teh odgovornih oseb, ni mogoče šteti niti, da je z njo diskriminacija iz postopka v glavni stvari odpravljena, niti da je bilo z njo članom omogočeno, da se natančno seznanijo s svojimi pravicami.

31 Glede upravljanja načrta od 1. decembra 1991 je iz točke 25 te sodbe razvidno, da uvedba zgolj prakse, ki nima zavezujočega pravnega učinka za zadevne osebe, ne izpolnjuje zahtev načela pravne varnosti in je zato ni mogoče šteti za ukrep, s katerim bi bilo ponovno vzpostavljeno enako obravnavanje, ki se zahteva s členom 119 Pogodbe ES.

32 V teh okoliščinah je razvidno, da so bili v okviru pokojninskega načrta iz postopka v glavni stvari ukrepi, ki izpolnjujejo zahteve prava Unije, navedene v točkah 24 in 25 te sodbe, sprejeti šele 2. maja 1996 z aktom trusta, ki je bil sprejet na ta dan.

33 Na drugem mestu je treba glede vprašanja, ali člen 119 Pogodbe ES dovoljuje ukrep, kakršen je ta, določen s tem aktom trusta, in sicer poenotenje OUS članov pokojninskega načrta na ravni OUS oseb iz skupine, ki je bila predhodno manj ugodno obravnavana, z retroaktivnim učinkom od 1. decembra 1991, opozoriti, da je v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča, kadar je bila ugotovljena diskriminacija, ki je v nasprotju s pravom Unije, in dokler niso sprejeti ukrepi za ponovno vzpostavitev enakega obravnavanja, spoštovanje načela enakosti mogoče zagotoviti le tako, da se manj ugodno obravnavanim osebam priznajo enake ugodnosti, kot so tiste, do katerih so upravičene osebe iz privilegirane skupine (sodbi z dne 28. januarja 2015, Starjakob, C-417/13, EU:C:2015:38, točka 46, in z dne 22. januarja 2019, Cresco Investigation, C-193/17, EU:C:2019:43, točka 79 in navedena sodna praksa).

34 Sodišče je že razsodilo, da to načelo nasprotuje temu, da bi pokojninski načrt odpravljal diskriminacijo, ki je v nasprotju s členom 119 Pogodbe ES, tako, da bi za nazaj ukinil ugodnosti oseb iz privilegirane skupine (glej v tem smislu sodbo z dne 28. septembra 1994, Avdel Systems, C-408/92, EU:C:1994:349, točke 5, 13, 14, 17 in 18).

35 Vendar se predložitveno sodišče sprašuje, ali se ta sodna praksa uporablja tudi za položaje, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, v katerih je v zadevne pokojninske pravice na podlagi nacionalnega prava in akta o ustanovitvi zadevnega pokojninskega načrta mogoče posegati.

36 Sodišče o tem vprašanju sicer še ni izrecno odločilo, vendar v navedeni sodni praksi ni nobene podlage za možnost, da se v takih primerih pogoji glede pravic članov pokojninskega načrta retroaktivno poenotijo na raven pravic oseb iz skupine, ki je bila predhodno manj ugodno obravnavana. Nasprotno, kot je generalni pravobranilec navedel v točki 64 sklepnih predlogov, bi priznanje take možnosti tej sodni praksi v veliki meri odvzelo pomen, ker bi se torej uporabljala le v primerih, v katerih je tako retroaktivno poenotenje vsekakor že prepovedano z nacionalnim pravom ali aktom o ustanovitvi pokojninskega načrta.

37 Poleg tega in predvsem je treba poudariti, da vsak ukrep, katerega namen je odpraviti diskriminacijo, ki je v nasprotju s pravom Unije, pomeni izvajanje tega prava, ki mora spoštovati zahteve tega prava. Zlasti se ni mogoče sklicevati niti na nacionalno pravo niti na določbe akta o ustanovitvi zadevnega pokojninskega načrta, da bi se izognilo tem zahtevam.

38 Glede navedenih zahtev iz ustaljene sodne prakse izhaja, da načelo pravne varnosti praviloma nasprotuje temu, da se aktu, s katerim se izvaja pravo Unije, prizna retroaktivni učinek. Drugače je lahko le izjemoma, če to zahteva nujni razlog v splošnem interesu in če se ustrezno upoštevajo legitimna pričakovanja zadevnih oseb (glej v tem smislu sodbo z dne 26. aprila 2005, „Goed Wonen“, C-376/02, EU:C:2005:251, točki 33 in 34 ter navedena sodna praksa).

39 Temu načelu je treba dodati zahteve, ki izhajajo konkretneje iz člena 119 Pogodbe ES in ki veljajo za odgovorne osebe pokojninskega načrta takoj po ugotovitvi diskriminacije, ki je v nasprotju s to določbo.

40 Glede obveznosti, da se tako dolgo, dokler ukrepi za ponovno vzpostavitev enakega obravnavanja niso bili sprejeti, osebam iz skupine, ki je bila manj ugodno obravnavana, priznajo enake ugodnosti kot tiste, do katerih so upravičene osebe iz privilegirane skupine, je Sodišče že razsodilo, da je ta utemeljena zlasti z navezovanjem člena 119 Pogodbe ES na cilj izenačitve delovnih pogojev v smislu napredka, ki izhaja iz preambule te pogodbe in člena 117 te pogodbe (glej v tem smislu sodbi z dne 8. aprila 1976, Defrenne, 43/75, EU:C:1976:56, točke 10, 11 in 15, ter z dne 28. septembra 1994, Avdel Systems, C-408/92, EU:C:1994:349, točki 15 in 17).

41 V nasprotju s tem ciljem ter načelom pravne varnosti in zahtevami, navedenimi v točkah 17, 24 in 34 te sodbe, pa bi bilo, če bi se osebam, odgovornim za zadevni pokojninski načrt, omogočilo odpraviti diskriminacijo, ki je v nasprotju s členom 119 Pogodbe ES, s tem, da bi sprejele ukrep, ki bi z retroaktivnim učinkom poenotil OUS članov tega načrta na raven OUS oseb iz skupine, ki je bila predhodno manj ugodno obravnavana. Z dopustitvijo take rešitve bi bile namreč te odgovorne osebe proste obveznosti, da se po ugotovitvi diskriminacije izvede takojšnja in popolna odprava te diskriminacije. Poleg tega bi bila taka dopustitev v nasprotju z obveznostjo, da se osebam iz skupine, ki je bila predhodno manj ugodno obravnavana, prizna OUS oseb iz skupine, ki je bila predhodno postavljena v boljši položaj glede pravic do pokojnine v zvezi z obdobji zaposlitve od datuma razglasitve sodbe z dne 17. maja 1990, Barber (C-262/88, EU:C:1990:209), do datuma sprejetja ukrepov za ponovno vzpostavitev enakega obravnavanja, ter s prepovedjo, da se za nazaj odpravijo ugodnosti zadnjenavedenih oseb. Nazadnje naj bi se s tako dopustitvijo do sprejetja takih ukrepov ustvarila negotovost glede obsega pravic članov, ki je v nasprotju z načelom pravne varnosti.

42 Te ugotovitve ostajajo veljavne, tudi če so bili člani zadevnega pokojninskega načrta obveščeni, da bo zaradi ponovne vzpostavitve enakega obravnavanja OUS članov iz tega pokojninskega načrta poenotena na raven OUS oseb iz skupine, ki je bila predhodno manj ugodno obravnavana, z objavo obvestila, ki nima učinka spremembe.

43 Ob tem, kot izhaja iz točke 38 te sodbe, ni mogoče izključiti, da se lahko ukrepi za odpravo diskriminacije, ki je v nasprotju s pravom Unije, izjemoma sprejmejo z retroaktivnim učinkom, če ti ukrepi poleg spoštovanja legitimnih pričakovanj zadevnih oseb dejansko ustrezajo nujnemu razlogu v splošnem interesu. V skladu z ustaljeno sodno prakso lahko zlasti nevarnost resne ogrozitve finančnega ravnovesja zadevnega pokojninskega načrta pomeni takšen nujni razlog v splošnem interesu (glej v tem smislu sodbi z dne 11. januarja 2007, ITC, C-208/05, EU:C:2007:16, točka 43, in z dne 7. marca 2018, DW, C-651/16, EU:C:2018:162, točka 33).

44 Čeprav v obravnavani zadevi predložitveno sodišče v predložitveni odločbi navaja, da je finančni pomen spora v postopku v glavni stvari znašal približno 100 milijonov britanskih funtov, pa ne navaja, da je bilo retroaktivno poenotenje OUS članov pokojninskega načrta iz postopka v glavni stvari na ravni OUS oseb iz skupine, ki je bila predhodno obravnavana manj ugodno, nujna za preprečitev resnega

posega v finančno ravnovesje tega pokojninskega načrta. Ker spis, s katerim razpolaga Sodišče, ne vsebuje drugih elementov, na podlagi katerih bi bilo mogoče ugotoviti, da ta ukrep dejansko ustreza nujnemu razlogu v splošnem interesu, je razvidno, da tega ukrepa ni mogoče objektivno utemeljiti, kar pa mora preveriti predložitveno sodišče.

45 Glede na zgornje preudarke je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba člen 119 Pogodbe ES razlagati tako, da ob neobstoju objektivne utemeljitve nasprotuje temu, da bi pokojninski načrt za odpravo diskriminacije, ki je v nasprotju s to določbo in ki izhaja iz določitve različne OUS glede na spol, sprejel ukrep, s katerim se za obdobje od obvestila do sprejetja tega ukrepa retroaktivno poenoti OUS članov tega načrta na raven OUS oseb iz skupine, ki je bila predhodno obravnavana manj ugodno, tudi če je tak ukrep dovoljen z nacionalnim pravom in ustanovitvenim aktom tega pokojninskega načrta.

Stroški

46 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

Člen 119 Pogodbe ES (po spremembi postal člen 141 ES) je treba razlagati tako, da ob neobstoju objektivne utemeljitve nasprotuje temu, da bi pokojninski načrt za odpravo diskriminacije, ki je v nasprotju s to določbo in ki izhaja iz določitve različne običajne upokojitvene starosti glede na spol, sprejel ukrep, s katerim se za obdobje od obvestila do sprejetja tega ukrepa retroaktivno poenoti običajna upokojitvena starost članov tega načrta na raven običajne upokojitvene starosti oseb iz skupine, ki je bila predhodno obravnavana manj ugodno, tudi če je tak ukrep dovoljen z nacionalnim pravom in ustanovitvenim aktom tega pokojninskega načrta.

Podpisi